

Protest protiv elita: psihološka otpornost kao osnova populističkih stavova

Nemanja Stankov

U okviru istraživanja koja se bave uspjehom populističkih partija u proteklom periodu, autori nastoje dati odgovor na pitanje psihološke privlačnosti populističkih ideja na individualnoj osnovi. Koristeći idejnu definiciju populizma kao “tanke ideologije”, pretpostavljam da sposobnost suočavanja sa životnim problemima (“otpornost”) utiče na usvajanje populističkih stavova kroz tzv. funkcionalnu podudarnost. Pretpostavljam da će psihološki otporni pojedinci vjerojatno imati populističke stavove, budući da populističke poruke odgovaraju psihološkim motivima i potrebama takvih pojedinaca. Otporni, samouvjereni i nezadovoljni pojedinci na taj način svaljuju odgovornost za privatne i društvene neusjehe na političke elite. Koristeći modeliranje strukturalnih jednačina, testirao sam teoriju u dva različita politička konteksta SAD i Crne Gore, pokazujući da su u oba slučaja populistički stavovi povezani sa pojedinačnim nivoima psihološke otpornosti. Istovremeno, populistički stavovi povećali su vjerovatnoću glasanja za Donalda Trumpa na predsjedničkim izborima 2016. godine i smanjili vjerovatnoću glasanja za vladajuću Demokratsku partiju socijalista u Crnoj Gori. U cjelini, rezultati istraživanja sugerišu da glasanje na temelju populističkih stavova predstavlja izraz nezadovoljstva, odnosno protesta protiv elita, više nego rezultat “prirodne” podudarnosti populističkih stavova i populističkih stranaka/političara.

Nemanja Stankov je doktorand na Odsjeku za političke nauke Centralnoevropskog univerziteta u Budimpešti. U svom radu bavi se pitanjima iz oblasti ponašanja birača i političke psihologije iz perspektive motivisane društvene kognicije i modela izbornih afiniteta. Pored navedenog, njegova istraživačka i naučna interesovanja uključuju političku komunikaciju, mobilizaciju glasača, eksperimentalnu, kvantitativnu metodologiju i statistiku.

**Srijeda, 28. februar 2018. godine
12-13h, sala 5**